

надходжень, постійний моніторинг і контроль дебіторської та кредиторської заборгованостей;

– управління фінансовими ризиками, тобто валютні, кредитні ризики, ризики зміни процентних ставок і ризики ліквідності.

Функціями відділу інвестиційної оцінки є аналіз інвестиційних пропозицій, проведення аналізу інвестиційних проектів, визначення необхідні обсяги фінансових коштів для здійснення інвестиційної діяльності та інші.

Відділ бюджетного планування здійснює планування фінансової діяльності підприємства, розробляє довгострокову стратегію фінансування підприємства і займається пошуком нових джерел фінансування діяльності підприємства.

Отже, управління та організація фінансових відділів на підприємстві ТОВ Група компаній «Фокстрот» знаходиться в постійному розвитку, що зумовило посилення впливу зовнішніх чинників, збільшенням фінансових потоків і використанням більш складних фінансових інструментів.

Список використаних джерел:

1. Організаційне забезпечення фінансового менеджменту [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://helpiks.org/5-103402.html>

Рекова Н.Ю.

доктор економічних наук, професор;

Нікешина Н.В.

аспірант,

Донбаська державна машинобудівна академія (м. Краматорськ)

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ РЕГУЛЮВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ПРОБЛЕМИ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ В УКРАЇНІ

Підходи до регулювання банківських ризиків вимагають постійного оновлення. Це є наслідком постійного ускладнення банківської діяльності у зв'язку з появою нових банківських продуктів і технологій та зростанням обсягів фінансових операцій. Органам банківського нагляду став необхідним спосіб, за допомогою якого було б можливо контролювати діяльність комерційних банків у нових умовах. Із кінця 1980-х років органи банківського контролю різних країн почали консультації, наслідком яких стала ініціатива Банка міжнародних розрахунків і Базельського комітету з банківського нагляду щодо розробки єдиних стандартів прийняття банківських ризиків («Базель I», «Базель II», «Базель III») [1, с. 293].

Видання у 2004 році документу «Базель II» («Міжнародна конвергенція щодо вимірювання та вимог до капіталу: переглянуті підходи») призвело до заміни «Базель I» при збереженні базових положень останнього стандарту. Суть положень «Базель II» сформульована у вигляді 3 опор: 1 – вимоги щодо

мінімального розміру власного капіталу; 2 – перевірка з боку органів банківського нагляду; 3 – прозорість та ринкова дисципліна.

В умовах глобалізації локалізовані заходи в окремих країнах перестають бути дієвими, тому що банки все більше виходять за межі економіки однієї країни чи навіть одного регіону. Тому особливо важливим вбачається розглядання заходів регулювання міжнародного банківського бізнесу у світовому масштабі. Найважливішим таким заходом є прийнятий в 2010 р. Базельським комітетом з банківського нагляду стандарт Базель III. Найбільш суттєві його відмінності з попередньою версією полягають у введенні показників ліквідності і коефіцієнтів співвідношення власних і позикових коштів, а також у збільшенні мінімальних вимог до розміру капіталу.

Як показала практика, принциповим недоліком Базеля II і всієї сформованої системи банківського нагляду було недостатнє врахування загрози наростання системних ризиків в результаті дії негативних екстерналій і надмірної схильності до ризику великих фінансових посередників, що підсилюється прямим і непрямим протекціонізмом. Державна підтримка банківського сектора сьогодні побудована таким чином, що зменшення загрози реалізації системних ризиків супроводжується небезпекою їх потенційного посилення, що й покликаний вирішити Базель III. Він, як і до нього Базель II і Базель I, не є нормативно обов'язковим до впровадження, скоріше він має рекомендаційний характер. Проте саме Базель III визначається як головний шлях вирішення сучасних проблем у світовій банківській сфері через його всеохоплюючий характер. Загальні наслідки від впровадження стандартів Базеля III, які безумовно торкнуться всіх банків, однак ступінь змін залежатиме від типу і розміру конкретного банку. Для більшості банків актуальними будуть збільшені вимоги за розміром і якістю капіталу, ліквідністю і часткою позикового капіталу левериджу, зміни у Другому компоненті і нормах збереження капіталу. Банки з більш складною структурою зіткнуться із змінами щодо кредитного ризику контрагентів, жорсткішим механізмом за ринковими ризиками і, деякою мірою, змінами з сек'юритизації.

Також розрізняється впровадження Базеля III за країнами та регіонами. Для регуляторів на Заході важливішим є збільшення буферів капіталу і ліквідності, в той час як на Сході більш значимими є всебічне покриття управління ризиками, вдосконалення підходів до стрес-тестування і необхідність відповідності управління капіталом і ризиками та їх інтеграції в стратегію компанії. Розбіжності щодо підходів до впровадження призвели до того, що окремі деталі визначатиме індивідуальний підхід регулюючого органу. Відповідно, у окремих юрисдикцій з'явиться можливість застосовувати більш жорстку інтерпретацію Базель III.

Вже сьогодні більшість держав визнала підвищення світових стандартів за необхідне і пішла далі, затвердивши значно вищі вимоги для своїх провідних банків. Так, у Швейцарії встановили вдвічі вищі вимоги, ніж за Базелем III, пояснюючи це тим, що сумарні активи двох їхніх найбільших банків – UBS та Credit Suisse – в чотири рази перевищують ВВП країни. В США також вже застосовуються більш жорсткі вимоги, описані раніше.

У свою чергу, це спричинить ситуацію, за якої при введенні Базелю III європейські банки повинні будуть здійснити більше поступок та обмежень, аніж американські, що завідомо надасть більше конкурентних переваг останнім.

Однак більшість банків з розвинених країн, навпаки, вважає Базель III занадто жорстким – вказуючи, що його введення у дію призведе до зростання вартості банківських продуктів, зокрема споживчих кредитів та іпотеки. Внаслідок цього відбудеться уповільнення темпів економічного зростання при збереженні високого рівня безробіття. Ситуація ускладнюється також тим, що в більшості країн світу ще не здійснився, або тільки здійснюється перехід до стандарту Базель II.

Отже, норми Базелю III одночасно є для банків як проблемою, так і можливістю. З одного боку, зміни, викликані впровадженням Базель III, призведуть до того, що навіть досить капіталізовані банки в Європі та США можуть зазнати труднощів з досягненням необхідного рівня капіталу. Це, в свою чергу, може призвести до скорочення доступного кредитування і збільшення вартості кредитування в цілому. Також високі вимоги до акціонерного капіталу можуть призвести до значних змін у бізнес-моделях і формах ведення бізнесу банками. Можливе навіть повернення до режиму обмеженої конкуренції, коли невеликі банки були буквально витіснені з ринку, а інновації у фінансовому секторі скоротилися.

У зв'язку із задекларованими НБУ намірами перейти в майбутньому до нагляду на основі вдосконалених методів оцінки достатності капіталу, у банків виникає необхідність розпочати підготовку до цього процесу вже зараз. У цьому контексті варто відзначити, що імплементація рекомендацій Базельського комітету з банківського нагляду буде можлива у разі вирішення таких проблем у банківській системі України [2, с. 294]: підвищити інформаційну прозорість, оскільки недостатній обсяг статистичних даних по втратах внаслідок дії кредитних, операційних та ринкових ризиків не дає можливостей у повному обсязі оцінити рівень ризиків; сформувані загальні підходи до вибору методів оцінки достатності капіталу для покриття ризиків та їх адекватності видам та умовам діяльності конкретної банківської установи; посилити інформаційну насиченість ринку банківських послуг через встановлення стандартизованих підходів до мінімального розкриття інформації; визначити джерела фінансування витрат, пов'язаних із впровадженням рекомендацій міжнародних Базельських стандартів; створити умови для використання сучасних систем управління ризиками.

У подальшому необхідно посилювати державне регулювання банківської діяльності в національних економіках, проте воно має бути виваженим і гнучким задля чіткої відповідності інституціональним умовам його проведення. Разом із тим, національні нормативи управління банківською діяльністю мають бути узгоджені із колективними міжнародними угодами в цій сфері, оскільки вони представлені провідною світовою практикою.

Список використаних джерел:

1. Береславська О. І. Перспективи імплементації рекомендацій Базельського комітету в практичну діяльність банків України / О. І. Береславська // Наукові записки [Національного університету «Острозька академія»]. Економіка. – 2013. – Вип. 23. – С. 262-266.
2. Сирчин О. Л. Окремі питання стандарту «Базель III» і нові вимоги до банківських установ / О. Л. Сирчин // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2012. – Вип. 2. – С. 290-297.